centrum medyczne
DOBRZYŃSKA

22. Międzynarodowy Kongres OSOZ

Innowacyjna Ochrona Zdrowia

E-usługi i cyfryzacja w służbie pacjenta

Maciej Sokołowski

Dyrektor Centrum Medycznego „Dobrzyńska”

Wiceprezes Oddziału Dolnośląskiego STOMOZ

4-5 kwietnia 2017 Katowice

centrum medyczne
DOBRZYŃSKA

Centrum Medyczne „Dobrzyńska”

- największa placówka lecznictwa ambulatoryjnego na Dolnym Śląsku,
- 25 poradni specjalistycznych,
- rozbudowany Dział Rehabilitacji,
- rocznie udzielamy ok. **560 tysięcy świadczeń**, w tym ok. **160 tys.** porad lekarskich.
- zatrudniamy **134 lekarzy**, w tym

  3 profesorów, 3 doktorów habilitowanych

  i 46 doktorów nauk medycznych

CZĘŚĆ I

DEFINICJE

SYSTEM INFORMATYCZNY:

- **zbiór** powiązanych ze sobą elementów, którego funkcją jest przetwarzanie **danych** przy użyciu techniki komputerowej.

Elementy składowe systemu

- sprzęt,
- oprogramowanie,
- zasoby osobowe – *ludzie, lekarze...*
- elementy organizacyjne – *czyli procedury korzystania, instrukcje robocze itp.*
- elementy informacyjne; *bazy wiedzy*

SPRZĘT – czyli drogie zabawki

- komputery,
- urządzenia służące do:
  - przechowywania danych,
  - komunikacji między sprzętowymi elementami systemu,
  - komunikacji między ludźmi a komputerami,
  - odbierania danych ze świata zewnętrznego – *nie od ludzi (na przykład TK, RM, kamera, skaner),*
  - wywierania wpływu przez systemy informatyczne na świat zewnętrzny – elementy wykonawcze *(na przykład winda podłączona do SAP-u).*

E-USŁUGA:

– usługa świadczona drogą elektroniczną przez sieć telekomunikacyjną, a w tym sieć komputerową, np. Internet, z wykorzystaniem **systemu informatycznego**, której świadczenie jest zautomatyzowane i która wymaga niewielkiego udziału człowieka.

Przykłady e-usług:

- Usługi umożliwiające lub wspomagające obecność przedsiębiorstw lub osób w sieci elektronicznej, takie jak **witryna** lub **strona internetowa.**
- Usługi generowane automatycznie przez system i przesyłane Internetem lub siecią elektroniczną w odpowiedzi na określone dane wprowadzone przez usługobiorcę.

CYFRYZACJA:

- pierwotnie: synonim **„digitalizacji” -** procesu zamiany sygnału analogowego na cyfrowy,
- obecnie też: rozpowszechnienie techniki cyfrowej – np. „cyfryzacja społeczeństwa”

CZĘŚĆ II

MINISTERSTWO CYFRYZACJI

centrum medyczne DOBRZYŃSKA

Ministerstwo Cyfryzacji:

- powstało na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 grudnia 2015 roku (w drodze przekształcenia dotychczasowego Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji),
- Program: „Od papierowej do cyfrowej Polski”
- Główne zadania: cyberbezpieczeństwo, rejestry państwowe, e-administracja, wykorzystanie informacji i zasobów.

centrum medyczne DOBRZYŃSKA

Komitet Rady Ministrów do spraw Cyfryzacji

- informatyzacja administracji publicznej i rejestry publiczne,
- rozwój społeczeństwa informacyjnego i rozwój sieci szerokopasmowych,
- polityka audiowizualna,
- wdrażanie rozwiązań informatycznych, w szczególności dotyczących edukacji, ochrony zdrowia i podpisu elektronicznego oraz
- zastosowanie technologii informacyjnych w budowie gospodarki opartej na wiedzy.

Strumień e-Zdrowie

Od papierowej do cyfrowej Polski: e-Zdrowie

- poprawi jakość leczenia, oszczędzi czas pacjentów oraz poprawi efektywność zarządzania zasobami.

Cele:

- Udostępnienie usług elektronicznych,
- Ograniczenie pomyłek i nieprawidłowości,
- Dostarczenie mechanizmów uwierzytelnienia,

E-usługi w zdrowiu to łatwiejszy dostęp do opieki zdrowotnej m.in. dzięki lepszemu obiegowi informacji w systemie.

centrum medyczne DOBRZYŃSKA

Strumień e-Zdrowie

Zakres prac:

Stworzenie funkcjonalności:

- obsługa eRejestracji, eRecepty, eSkierowań,
- dostęp do Elektronicznej Dokumentacji Medycznej,
- dostęp do Internetowego Konta Pacjenta

a także

- Zaopatrzenie wszystkich obywateli w narzędzia zawierające funkcje identyfikacji i uwierzytelniania oraz podpisu uznane w obszarze ochrony zdrowia i opcjonalnie w innych obszarach oraz będące nośnikiem **Medycznych Danych Ratunkowych**.

Strumień e-Zdrowie Korzyści

Zdalny dostęp do istotnych usług elektronicznych (np. rejestracja do lekarza)

- Łatwiejszy dostęp do świadczeń medycznych dzięki skróceniu kolejek do lekarza

Możliwe zmniejszenie liczby błędów lekarskich dzięki szybkiemu dostępowi do historii choroby

- Znaczne skrócenie czasu potrzebnego na uzyskanie dostępu do ważnych informacji dotyczących pacjenta
- Zmniejszenie biurokracji oraz kosztów dzięki ograniczeniu liczby dokumentów papierowych i automatyzacji procesów.

Ale to już było …

Chip w dowodzie - nowe wyzwanie

Rząd przyjął projekt ustawy o nowych dowodach osobistych, zakładający, że od 2011 roku będziemy posługiwać się elektronicznym dokumentem tożsamości, a prawo do niego będzie przysługiwało Polakom już z chwilą urodzenia.

Minister spraw wewnętrznych i administracji Jerzy Miller powiedział na konferencji prasowej że posiadając nowy dowód osobisty nie trzeba będzie mieć dodatkowych dokumentów w postaci np. ubezpieczenia zdrowotnego.

Rynek Zdrowia 16.03.2010

CZĘŚĆ III

CZEMU TO MA SŁUŻYĆ ?

Na czym zależy Pacjentowi:

Zapewne zależy mu na zdrowiu. Ale jeśli już jest chory, to zapewne chciałby sprawnie zarządzać chorobą:

- bez kłopotu zarejestrować się na wizytę do lekarza,
- nie czekać zbyt długo na wizytę,
- dostać przypomnienie o wizycie,
- mieć pewność, że lekarz nie pomyli go (i jego wyników) z kimś innym,
- mieć dla siebie czas (dużo czasu) lekarza,
- uzyskać odpowiedzi na wszystkie nurtujące pytania, itd.

Na czym zależy lekarzowi:

Zapewne zależy mu na sprawnym, bez dodatkowych kłopotów, wykonywaniu swojej pracy i to za dobre pieniądze i bez nadmiaru „durnych" obowiązków.

Lekarz chciałby:

- móc poświęcić czas pacjentowi, a nie dokumentacji,
- skupić się na jakości, a nie na ilości pacjentów,
- mieć szybki dostęp do badań, konsultacji – zarówno dla siebie (wyniki) jak i dla pacjenta (terminy),
- móc „zarządzać" leczeniem pacjenta,
- i być za to godnie wynagradzanym!!

Na czym zależy (powinno zależeć) „systemowi”:

„System”, czyli politycy zdrowotni i zarządzający chcą:

- mieć możliwie zdrowe społeczeństwo przy jak najniższych nakładach finansowych,
- zlikwidować lub ograniczyć kolejki (czemu „politycznie” a nie merytorycznie?),
- mieć czytelną i dostępną dokumentację medyczną do celów rozliczeniowych i dowodowych (błędy medyczne),
- chronić dane osobowe,
- mieć możliwość skutecznego „zarządzania” zdrowiem.

Jeśli nie znasz portu przeznaczenia wiatry korzystne nie będą Ci wiały…

Moje cele cyfryzacji „zdrowia”:

1. Pomoc lekarzowi,
2. Zarządzanie zdrowiem pacjenta,
3. Zarządzanie zdrowiem populacji.

CEL nr 1

Pomoc lekarzowi

Ilość dostępnych informacji na temat stanu zdrowia Pacjenta zalewa lekarza.

Kiedyś na karcie wypisowej było kilka/kilkanaście badań i świetna epikryza.

Dzisiaj jest to spis wszystkich wykonanych badań i czasem dobra epikryza.

Kto się w tym szybko połapie?

- Z drugiej strony nie ma jeszcze systemu gromadzącego wszystkie dostępne dane o zdrowiu / chorobie pacjenta.
- Jesteśmy w okresie przejściowym.
- Mamy problemy z e-dokumentacją, a jeszcze nie odczuwamy „wartości dodanej”.

Konieczność prowadzenia e-dokumentacji **odhumanizowuje** wizytę u lekarza.

Lekarz gapi się w monitor i stuka w klawiaturę zamiast spoglądać w oczy choremu.

Wyniki „w komputerze” są ważniejsze niż pacjent.

centrum medyczne
DOBRZYŃSKA

Rejestratorka medyczna:

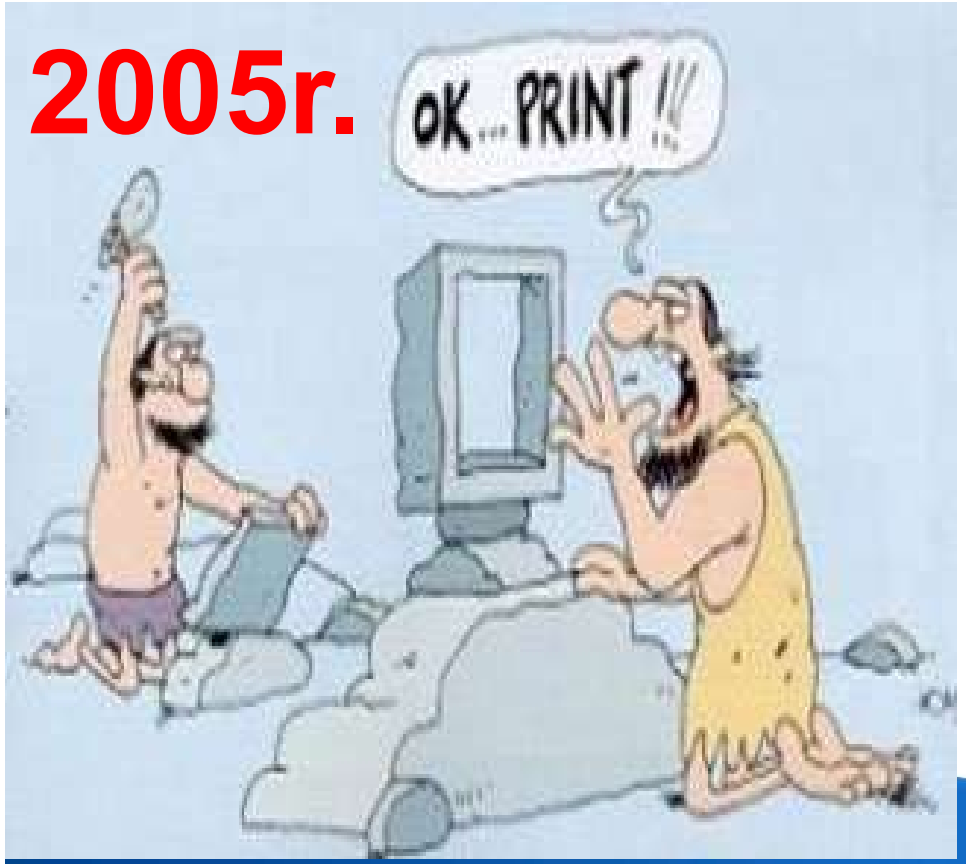

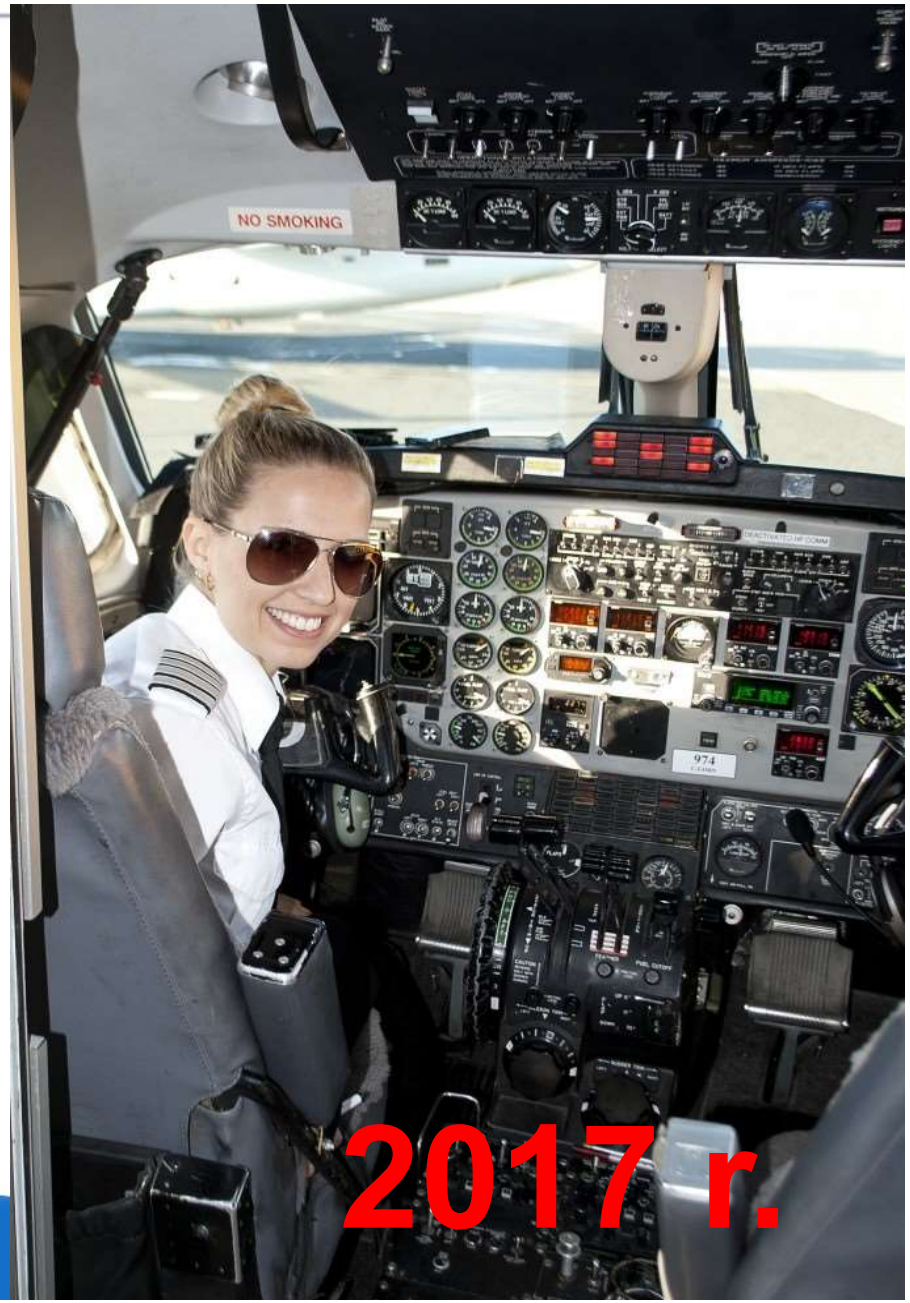

centrum medyczne
DOBRZYŃSKA

Zadania do wykonania:

1. Uprościć prowadzenie dokumentacji poprzez systemy rozpoznawania mowy i dyktowanie notatek.
2. Uprościć prezentację wyników badań poprzez intuicyjne wykresy itp. – system BI – przekształcenie danych w informację, a informacji w wiedzę.
3. Pozwolić lekarzom leczyć a nie sprawozdawać czy „refundować”,

Zadania do wykonania:

4. Upraszczać identyfikację pacjenta.
   - dane biometryczne – linie papilarne,
   - „elektroniczny” dowód tożsamości,
   - chip wszczepiony pacjentowi.
5. Uprościć autoryzację danych,
6. Dać lekarzowi czas na leczenie chorego!

Totalna inwigilacja – ale zdrowa!

- *„Firma CityWatcher.com jako pierwsza w USA zaczęła wszczepiać swoim pracownikom **chipy**, które służą jako identyfikatory zezwalające na dostęp do zastrzeżonych pomieszczeń. Do tej pory takie urządzenia wszczepiano psom i pracownikom prokuratury w Meksyku.”*
- *Gazeta Wyborcza - 15.02.2006 r.*

CEL nr 2

Zarządzanie zdrowiem pacjenta

i jego chorobą też!

Lekarza „atakują” pacjenci.

Szczególnie w Polsce, gdzie lekarzy
jest mało i nie są szanowani przez „system”.

Zmęczeni lekarze rezygnują z pracy „na NFZ”:

- wybierają sektor prywatny lub
- wyjeżdżają za granicę, gdzie mniej pracują za lepsze wynagrodzenie.

Czy jednak lekarz musi osobiście przyjąć wszystkich pacjentów?

W POZ w „sezonie grypowym” lekarz udziela dziennie kilkudziesięciu porad. Ale czy musi?

Dobra poradnia diabetologiczna to taka, w której pacjent rozmawia z dietetykiem i edukatorem, a dopiero na końcu trafia do lekarza. I jest bardziej zadowolony…

Myślę, że powinniśmy myśleć o „preselekcji”.

Trzeba zastosować – zaczynając od POZ – swoisty TRIAGE.

TRIAGE - słowo pochodzi z języka francuskiego i oznacza dosłownie : segregowanie, sortowanie.

Trudno powiedzieć, kiedy dokładnie określenie TRIAGE zostało zaadoptowane do działań medycznych. Pierwsze informacje na ten temat dotyczą już czasów Napoleońskich – w roku 1797 na polu walki pojawiły się ambulanse szukające lżej rannych.

System START stosowany w SOR-ach

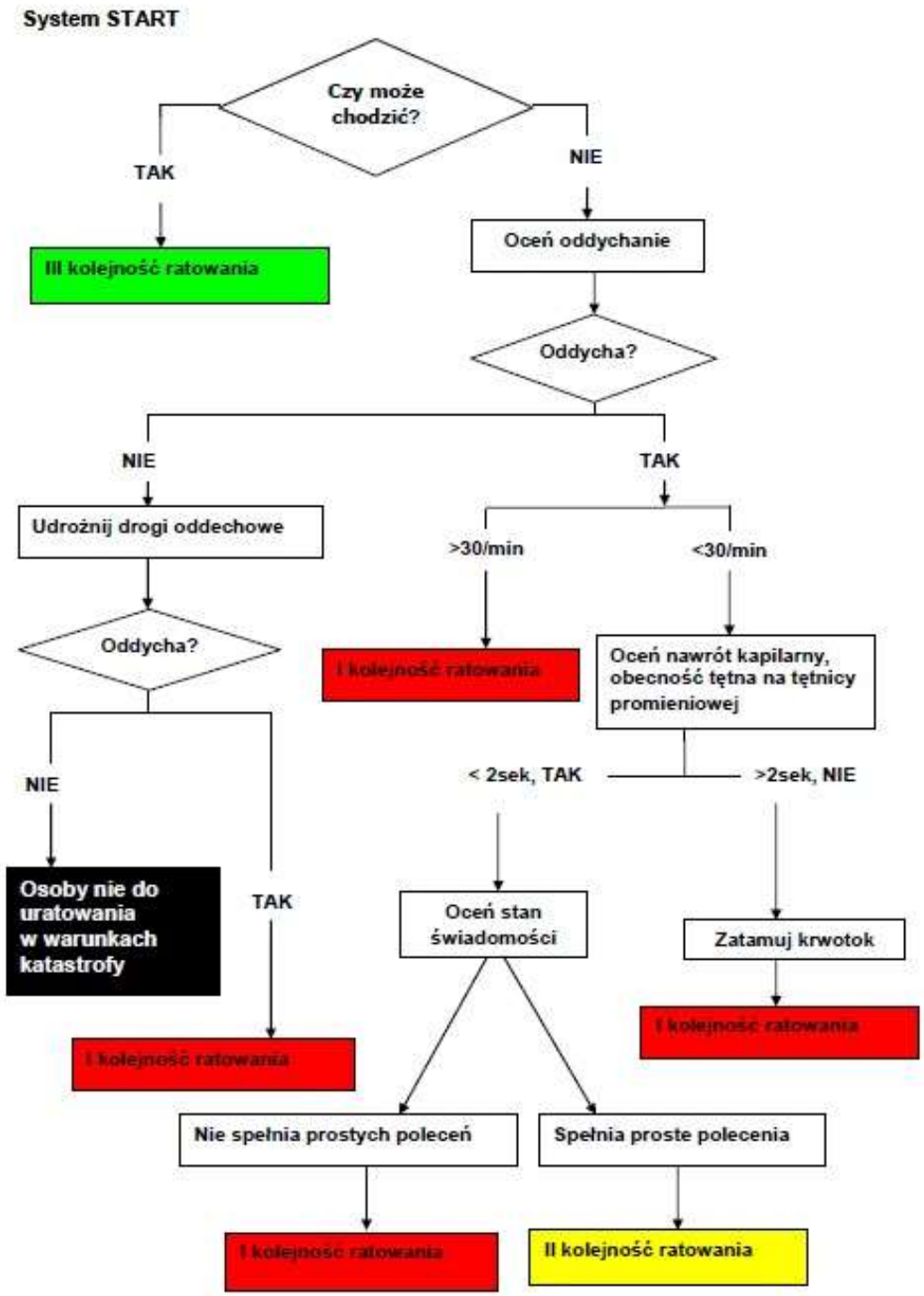

Zasada Pareta – inaczej zasada 80/20, „kluczowych nielicznych i błahych licznych”,

- Działając zgodnie z tą zasadą powinniśmy odnajdywać i wykonywać te czynności, które są najbardziej wartościowe i przynoszą najwięcej efektów, przy jednoznacznym pominięciu tych mniej efektywnych czynności.
- **Lepiej leczyć raka płuc niż bronchit.**

Zadania do wykonania:

Reorganizacja systemu opieki nad pacjentem poprzez utworzenie etatu „asystenta medycznego”:

Zadania asystenta:

- wywiad wspomagany komputerowo,
- podstawowe badania: RR, EKG itp.,
- zebranie i zestawienie danych o pacjencie,
- edukacja i profilaktyka,
- zalecenia leczenia w błahych sprawach.

Kształcimy już takie kadry:

Sylwetka absolwenta kierunku Zdrowie Publiczne:

Studia I stopnia przygotowują do pracy na stanowiskach wykonawczych w programach ochrony zdrowia i profilaktyki.

Absolwenci posiadają wielokierunkową wiedzę oraz posiadają umiejętności intelektualnego i praktycznego wykorzystania nabytych efektów kształcenia w obszarze nauk o zdrowiu.

centrum medyczne DOBRZYŃSKA

Asystent lekarza – specjalista zdrowia publicznego?

- Zawód pomocniczy uprawniający do świadczenia pomocy medycznej chorym. Uprawnienia obejmują świadczenia zdrowotne wobec pacjentów nie wymagających specjalistycznej opieki lekarskiej oraz w nagłych przypadkach. Ponadto ma prawo wydawania orzeczeń o stanie zdrowia w ww. przypadkach oraz orzekania o czasowej niezdolności do pracy. Ma też uprawnienia do działań w zakresie oświaty zdrowotnej i profilaktyki, w tym szczepień.

Podstawa prawna:

Ustawa z dnia 20 lipca 1950 r.

o zawodzie felczera

(tekst jednolity Dz.U. z 2004 r. nr 53, poz. 531 z późn. zm.).

centrum medyczne
DOBRZYŃSKA

Wykonywanie zawodu felczera polega na udzielaniu świadczeń zdrowotnych, a w szczególności:

1) badaniu stanu zdrowia;
2) rozpoznawaniu chorób i zapobieganiu im;
3) udzielaniu pomocy w stanach zagrożenia życia i zdrowia;
4) wykonywaniu czynności z zakresu medycyny pracy, zapobieganiu i zwalczaniu chorób zakaźnych;
5) sprawowaniu nadzoru nad artykułami żywnościowymi i produktami użytkowymi;
6) stwierdzaniu zgonów;
7) udziale w procesie leczenia pod nadzorem lub przy współpracy z lekarzem.

2. Czynności określone w ust. 1 felczer wykonuje samodzielnie w podmiocie leczniczym w rozumieniu przepisów o działalności leczniczej albo w utworzonym punkcie felczerskim.

Cele podejmowanych działań:

- spowodowanie, że błahe problemy pacjenta zostaną rozwiązane bez kontaktu z lekarzem,
- zredukowanie liczby pacjentów chcących skorzystać z usług lekarza.

To się już dzieje:

centrum medyczne
DOBRZYŃSKA

Telefoniczna Informacja Medyczna

W ramach Telefonicznej Informacji Medycznej nasi Pacjenci dzwoniący z problemem zdrowotnym na infolinię pod numerem **XX** mogą uzyskać pomoc przez całą dobę.

Zespół TIM tworzą doświadczeni lekarze, pielęgniarki i ratownicy medyczni, którzy zbierają od dzwoniącego informacje i starają się doradzić, jakie działania należy w danej sytuacji podjąć.

CEL nr 3

Zarządzanie zdrowiem populacji

Za czas jakiś dane pacjentów z różnych miejsc „złapią się za rączki”.

Da nam to nowe możliwości akcji profilaktycznych:

Pytanie do bazy: Pokaż Polaków, którzy:

- mieli podwyższony poziom glikemii,
- nie mają rozpoznania „cukrzyca”
- i skieruj ich na badanie HbA1C.

Zresztą już dzisiaj mamy w systemach masę danych, ale z nich nie korzystamy.

Przykładem jest NFZ i kolejki do Ambulatoryjnej Opieki Specjalistycznej.

centrum medyczne
DOBRZYŃSKA

W **2016 r.** udzielono **15 415** porad **6082** osobom.
Z kolejki przyjęto **593** osoby
w tym **463** „pilnych” i **130** „stabilnych”.
Średnio mamy **1285** porad, w tym **49** „z kolejki”.

Porady		1.01.2016	1.07.2016	30.12.2016
PILNE	**Osoby oczekujące**	31	53	**54**
	Średni przewidywany czas oczekiwania [dni]	29	108	**80**
STABILNE	**Osoby oczekujące**	**1403**	**1561**	**1387**
	Pierwszy wolny termin	02.2020	11.2022	10.2024

Przecież NFZ „widzi”, że leczymy od lat tych samych pacjentów,
którzy odwiedzają endokrynologa
1 – 2 razy w roku.

A recepty biorą od „rodzinnego”.

Czy wymagają specjalisty?

Ale nie korzystamy z tej wiedzy …..

A „bliżej pacjenta”:

Zarządzanie „małą populacją”
w ramach POZ-u prowadzącego opiekę koordynowaną.

Tu też będzie potrzebny „asystent lekarza”.

CZĘŚĆ IV

ZAKOŃCZENIE

Wiem, że miałem mówić o cyfryzacji, a mówiłem o reorganizacji systemu

Ale pomyślcie:

Zalewają nas informacje „biomedyczne” o pacjencie.

Już wielu ma gadżety z czujnikami tętna i rejestracją wysiłku fizycznego.

Diabetolog odczytuje dane z glukometru. Kardiolog ze stymulatora.

Kto to ogarnie?

Moim zdaniem zmierzamy do

e-FELCZERA.

Urządzenie zbierze dane o pacjencie, przetworzy i zaordynuje leczenie. Czasem wezwie pogotowie.

A czasem skieruje do lekarza-człowieka.

centrum medyczne
DOBRZYŃSKA

Jeśli nie kontrolujesz zmiany, ona kontroluje Ciebie.

R. Pressman

Dziękuję za uwagę

Maciej Sokołowski

m.sokolowski@wzsoz.wroc.pl